

Karmaza, Karolina

Wprowadzenie = Introduction

Avant 2/1, 71-77

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wprowadzenie

Karolina Karmaza

Tom Froese jest jednym z tych nowoczesnych filozofów, którzy widzą ogromny potencjał w interdyscyplinarnych podejściach do umysłu, życia, a także do *bycia* w ogóle. Jego akademicka i filozoficzna działalność są przykładem naturalistycznej fenomenologii przy silnym związku z naukami kognitywnymi. Docenia on istotność osobistych doświadczeń przeżywającego umysłu dla zrozumienia autopoietycznej organizacji żywych istot, dostrzegając korzyści z naświetlenia społecznego kontekstu owych doświadczeń.

Zanim jednak zaabsorbował go kontekst fenomenologiczny, naturalistyczny (neurobiologiczny) i społeczny, Froese zgłębiał klasyczne metody badawcze Sztucznej Inteligencji oraz komputacjonizmu¹. Jego szczególną uwagę wzbudzał problem pochodzenia komunikacji wśród zwierząt, badany przez niego syntetycznie poprzez łączenie ewolucyjnych algorytmów, sztucznych sieci neuronalnych oraz modeli systemów wieloagentowych. Jednak jego poszukiwanie odpowiedniego kontekstu teoretycznego dla złożoności życia i umysłu nakierowało go ku nowemu, „enaktywnemu” podejściu w naukach poznawczych. W ramach swojego doktoratu wykorzystał on fenomenologię, jako dopełnienie podejścia opartego na systemach dynamicznych, aby wypuklić to, jak faktyczna oraz potencjalna obecność innych ludzi może wpłynąć na nasze podstawowe doświadczane relacje ze światem, włączając w to percepcję (Froese i Di Paolo 2009). Mottem tej pracy byłoby stwierdzenie: „w interakcjach społecznych radykalnie zmieniamy siebie samych, innych oraz świat.”²

¹ Tom Froese napisał pracę dyplomową z dziedziny informatyki: *Investigation into the Evolution of Communication in a Multi-Agent System* (2003) na wydziale Cybernetics and Computer Science Uniwersytetu w Reading (UK). Swoje zainteresowania uczącymi się maszynami rozwinął w pracy magisterskiej: *Classification of ECG signals using Discrete Wavelet Transforms* (2004).

² W swojej pracy doktorskiej: *Sociality and the Life-Mind Continuity Thesis: A Study in Evolutionary Robotics* (2009) (Wydział Informatyki Uniwersytetu w Sussex, UK) Tom Froese pisze o funkcjach poznawczych umysłu oraz jego społecznymi aspektach, w kontekście ewolucyjnej robotyki i fenomenologii.

Zwrócenie się Toma Froese'go ku filozoficznej tradycji badań fenomenologicznych zbiegło się z odzyskiem zainteresowania myślą Davida Hume'a. W swoim artykule: *Hume i enaktywne podejście do umysłu* (2009) Tom Froese pokazuje dużą zgodność prac Hume'a – w szczególności: głównych idei jego „nauki o człowieku” – z nowoczesnymi badaniami w obrębie nauk kognitywnych. Mimo że nadal dyskusyjne jest, czy Hume'owska nauka o człowieku, którą autor ten wyobrażał sobie jako naukę naturalną opartą na eksperymencie i obserwacji, jest wiarygodna i spójna z resztą jego filozoficznych dociekań – zwłaszcza tych pochodzących z jego *Teorii Idei* – Tom Froese uznaje Davida Hume'a za praojca nauk kognitywnych.

Bieżąca działalność autora *Hume i enaktywne podejście...* w zakresie rozwijania nowego podejścia w naukach kognitywnych jest nadal mocno zorientowana na nasze poznawcze zdolności w zakresie interakcji społecznych.³ Froese jest przekonany, że problemy te stanowią fundamentalne przypadki badawcze, na których powinny skupiać się nauki kognitywne. W swoim artykule: *Tchnienie nowego życia w nauki kognitywne* (2011) przedstawia własne sugestie odnośnie tego, jak przezwyciężyć problem umysł-ciało (tak zwany *body-mind problem*), pokazuje, w jaki sposób połączyć lukę poznawczą (*cognitive gap*) w teorii i praktyce, a także prezentuje możliwość rozwiązania problemu umysłu innych (*others minds problem*).

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę autora oraz jego teksty, Tom Froese jawi się jako interesujący nowoczesny filozof. Nie tylko łączy on niektóre z tradycyjnych, fenomenologicznych pomysłów z ostatnimi odkryciami z zakresu nauk kognitywnych, ale jednocześnie przedstawia swoje własne filozoficzne pomysły i modele agentowe nastawione na rozwiązanie pewnych najbardziej dyskutowanych problemów teoretycznych w filozofii i kognitywistyce. Jego filozoficzne dociekania nakierowane na lepsze zrozumienie procesów poznawczych, interakcji społecznych, nadawanie sensu naszym doświadczeniom oraz ich zastosowanie w naszych przeżywających, ucieleśnionych oraz społecznie zakorzenionych umysłach rzeczywiście można postrzegać jako „tchnięcie nowego życia w kognitywistykę”.

* * *

Artykuł: *Hume i enaktywne podejście do umysłu* (2008) stanowi atrakcyjną propozycję ujęcia filozoficznych idei, jakie Dawid Hume zawarł w swojej „nauce o człowieku”. Tom Froese wskazuje na wyraźne analogie między myślą autora „Traktatu o naturze ludzkiej” a współczesnymi podejściami do wiedzy oraz prób zrozumienia natury człowieka w obrębie nauk poznawczych. Tekst stopniowo odnosi się do różnych stanowisk, zaistniałych w kognitywistyce, z ostatecznym podkreśleniem roli ucieleśnione-

³ Froese kontynuuje swoją działalność jako asystent w Laboratorium Neurodynamiki i Świadomości doktora Setha (Centre for Consciousness Science, Uniwersytet w Sussex, UK, luty–listopad 2010) oraz asystent JSPS w Laboratorium profesora Ikegami (Department of General Systems Studies, Uniwersytet w Tokyo, Japonia, listopad 2010 – listopad 2012).

go, dynamicznego, usytuowanego i w końcu enaktywnego podejścia do umysłu, jak i samego *bycia*. Całość uzupełniona jest o częste cytaty i odwołania do prac Hume'a, jak również do współczesnej wiedzy i badań z zakresu nauk poznawczych.

Artykuł otwiera wprowadzenie do „nauki o człowieku” według Hume'a oraz jej recepcji w nowożytnej filozofii XVII wieku. Tom Froese porównuje Kartezjańską tradycję filozofii umysłu oraz jej substancjalny dualizm z praktycznymi zastosowaniami wspomnianej Humowskiej nauki, pokazując możliwość przewyższenia luki w wyjaśnianiu pomiędzy *res cogitans* a *res extensa*.

W kolejnych częściach artykułu autor konfrontuje Humowską filozofię umysłu z komputacjonizmem, ucieleśnionym dynamizmem oraz enaktywizmem, ujawniając inspirujące zbieżności dorobku autora „Traktatu...” ze wspomnianymi podejściami, co ostatecznie prowadzi ku perspektywie systematycznego ujęcia umysłu, które zapewniłoby spójne i wiarygodne wyjaśnienie procesów poznawczych oraz samej natury ludzkiej.

W ostatniej części: *Przyszłość nauk kognitywnych* Tom Froese spekuluje na temat miejsca enaktywnego podejścia w naukach kognitywnych. Pisze: *Podsumowując za Thompsonem (2007: 411), możemy powiedzieć, że podejście enaktywistyczne zapoczątkowuje poparcie dla ogólnego twierdzenia, że „podmiot, który 'wie i czuje', nie jest mózgiem w głowie, ani nawet mózgiem plus ciało, ale osobą usytuowaną kulturowo i społecznie, wręcz wrosłą w kulturę [enculturated] istotą ludzką”. Hume nie mógłby się bardziej z tym zgodzić. Wyzwaniem dla enaktywnych nauk poznawczych jest sprostanie tej rewolucyjnej ambicji (Froese 2009: 36).*

Bibliografia:

Froese, T. 2011. Tchnąć nowe życie w kognitywistykę. *Avant. Pismo Awangardy Filozoficzno-Naukowej*, vol. II, 1/2011.

Froese, T. 2009. Hume and the enactive approach to mind. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 8(1): 95-133.

Strona internetowa: <http://froese.wordpress.com/>

Introduction

Karolina Karmaza

Tom Froese is one of these modern philosophers, who sees a great potential in interdisciplinary approaches to mind, life, and to being in general. His academic and philosophical work is an example of a naturalistic phenomenology with a strong cognitive science affiliation. He appreciates the significance of personal experiences of the lived mind in order to understand the autopoietic organization of living beings, and he sees an advantage in elucidating the social context of these lived experiences.

However, before Tom Froese turned to this phenomenological, naturalistic (neurobiological) and social contexts, he was exploring cybernetics and the classical cognitive science methods of AI and computationalism¹. He was especially attracted to the problem of the origin of animal communication, which he explored in a synthetic manner by bringing together evolutionary algorithms, artificial neural networks, and models of multi-agent systems. Nevertheless, his search for an adequate theoretical framework for the complexities of life and mind turned his later research direction toward the new 'enactive' approach to cognitive science. During his doctoral studies he began to make use of phenomenology as a complement to the dynamical systems approach in order to highlight how the actual and potential presence of others can affect our basic experiential relations to the world, including perception (Froese & Di Paolo 2009). The motto of that work would be: "in social interaction we radically transform ourselves, others and the world".²

¹ Tom Froese wrote his B.Sc. Thesis in computer science and cybernetics, titled: *Investigation into the Evolution of Communication in a Multi-Agent System* (2003), at the Department of Cybernetics and Computer Science, University of Reading, UK. He developed his interests in machine learning in his M. Eng. Thesis: *Classification of ECG signals using Discrete Wavelet Transforms* (2004), also at the Department of Cybernetics and Computer Science, University of Reading, UK.

² In his D.Phil. Thesis: *Sociality and the Life-Mind Continuity Thesis: A Study in Evolutionary Robotics* (2009), Department of Informatics, University of Sussex, UK, Froese writes about cognitive functions of our mind and its social affiliations in the context of evolutionary robotics and phe-

Turning to the phenomenological tradition of philosophical investigation was at the same time a revival of David Hume's works. In his article: *Hume and the Enactive Approach to Mind* (2009), Tom Froese shows the compatibility of Hume's work, especially the main ideas of his 'science of man', with modern research in cognitive science. Although it is still disputable whether Hume's science of human nature, which he imagined as a natural science based on experiment and practise, is plausible with the rest of his philosophical investigations, especially those from his *Theory of Ideas*, Tom Froese sees Hume as a father of modern cognitive science.

Froese's recent work on developing a new approach to cognitive science is still oriented around an investigation of our cognitive capacities in social interactions, which he believes should be the fundamental case of current research focuses.³ In his article: *Breathing new life into cognitive science*, he introduces his ideas of how to overcome the mind-body problem, he shows how to bridge the cognitive gap in theory and practice, and he proposes how the problem of other minds could be solved.

Considering all that has been said so far, as well as taking into consideration the articles mentioned above, it is clear that Tom Froese is a rather interesting modern philosopher. He not only combines some of the traditional, phenomenological ideas with the latest findings of cognitive science, but at the same time he introduces his original philosophical thoughts and creates new agent-based models in order to solve some of the most discussed theoretical problems in philosophy and cognitive science. His philosophical investigations toward finding a better understanding of cognitive processes, social interactions, sense-making, and our first-person experiences, as well as their practical application in our lived, embodied and socially embedded minds, can truly be seen as 'breathing new life into cognitive science'.

* * *

Tom Froese's article *Hume and enactive approach to mind* (2008) is an intriguing interpretation of David Hume's philosophical ideas of 'science of man'. The author clearly shows an affiliation between Hume's idea and modern cognitive approaches to knowledge, as well as attempts to understand human nature (in the field of cognitive science). The text gradually presents different stands in cognitive science, and ultimately emphasising the role of the embodied, dynamic, situated, and, finally, enactive approach to mind and *being* itself. The whole article is supplemented with quotations from and references to Hume's works, as well as the body of knowledge and research of contemporary cognitive science.

nomenology.

³ Froese has continued this work as a Postdoctoral Fellow at the Neurodynamics and Consciousness Laboratory of Dr. Seth, Sackler Centre for Consciousness Science, University of Sussex, UK (Feb. 2010 – Nov. 2010), and as a JSPS Postdoctoral Fellow at the Ikegami Laboratory of Prof. Ikegami, Department of General Systems Studies, University of Tokyo, Japan (Nov. 2010 – Nov. 2012).

The article begins with an introduction to Hume's 'science of man', and its reception in modern philosophy of 17th century. Tom Froese compares the Cartesian tradition of philosophy of mind and its substantial dualism with the practical application of Hume's 'science of man' in order to showcase the possibility of overcoming the explanatory gap between *res cogitans* and *res extensa*.

In the later sections of the paper Tom Froese confronts Hume's philosophy of mind with computationalism, embodied dynamicism, and enactivism, in order to show convergences between these approaches and some parts of Hume's philosophical work, ultimately leading to a systematic perspective on the mind, which would provide a plausible and coherent explanation of cognitive processes and human nature itself.

In the last section, *The future of the cognitive sciences*, Tom Froese speculates about the place of the enactive approach in cognitive science. He says: *In summary, following Thompson (2007: 411), we can say that the enactive approach is beginning to promote the general claim that "the knowing and feeling subject is not the brain in the head, or even the brain plus the body, but the socially and culturally situated person, the enculturated human being". Hume could not have agreed more. The challenge for enactive cognitive science is to live up to this revolutionary ambition* (Froese 2009: 36).

Bibliography

Froese, T. 2011. Breathing New Life into Cognitive Science. *Avant. The Journal of the Philosophical-Interdisciplinary Vanguard*, vol. II, 1/2011.

Froese, T. 2009. Hume and the enactive approach to mind. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 8(1): 95-133.

Homepage: <http://froese.wordpress.com/>